

REFERAT

MØTE I INTERNASJONALT FAGPOLITISK UTVALG FREDAG 18.01.19

- Dato / sted:** Fredag 18. januar 2019, Akershus fylkeskommune – fylkestingssalen
- Til stede:** Lars Salvesen (Akershus), Lasse Juliussen og Erik Ringnes (Hedmark), Aud Hove og Eivind Brenna (Oppland), Gunn Marit Helgesen (Telemark), Kåre Pettersen (Vestfold). Andreas Lervik (Østfold)
- Internasjonal adm. gruppe: Hilde Aarø (Buskerud), Turid Wulff Knutsen (Oppland), Vibeke Jakobsen (Telemark), Marianne Strøm (Østfold)
- ORE: Jan Edøy
Sekretariatet i Østlandssamarbeidet: Jon Petter Arntzen og Ann Irene Sæternes
- Forfall til møtet:** Arnfinn Nergård (Hedmark) og Siv H. Jacobsen (Østfold) – møtte med vara. Karl Einar Haslestad (Vestfold), Hanne Lisa Matt og Sandra Bruflot (Buskerud), Hans Edvard Askjer (Telemark), Leif Willy Eriksen (Østfold), Ina Rangønes Libak (Akershus)
- Referent:** Ann Irene Sæternes, tlf: 61 28 93 53

Vår dato: 22. 01.19 Vår ref.: INFU 1/2019

Gunn Marit Helgesen ønsket velkommen til møtet og gjennomførte opprop. Første post på agendaen var en samtale med statssekretær Atle Hamar i Klima- og miljødepartementet. Hamar hilste til Østlandssamarbeidet fra statsråd Elvestuen, som gjerne skulle ha møtt utvalget selv. Han la videre vekt på EØS-avtalen, som i år er 25 år, og som har tjent Norge godt. Europapolitikk er et verktøy for å nå norske mål og EØS-avtalen tjener norske interesser. Regjeringen ønsker å føre en aktiv europapolitikk. Norsk deltakelse i EU-programmer er viktig for mange sektorer. Hamar opplyste at norsk deltakelse i LIFE-programmet for 2021 – 2027 nå ligger inne som en intensjon i den nye regjeringserklæringen fra Granavolden. KLD vil sette full fart på å forberede en mulig norsk deltakelse. Det vil være viktig å få fram hva programmet vil bety for brukerne – samt kobling til andre programmer. Hamar viste også til FNs bærekraftsmål og til at både fylkeskommuner og kommuner i dag har klima og miljøplaner. Han la vekt på at landbruket må bedre med. Oppfølging av Paris-avtalen og Norges samarbeid med EU om klimakutt ble nevnt. Fylkeskommuner og kommuner spiller en viktig rolle for at Norge skal kunne nå sine mål mht. klimakutt. Offentlige tilbud knyttet til transport ble spesielt trukket fram. Grønn omstilling og sirkulær økonomi blir viktig framover og statssekretær Hamar viste til at han leder et statssekretærutvalg for sirkulær økonomi. Plast i havet og marin forsøpling er et viktig tema for Norge og det jobbes med en FN resolusjon om dette. Plast og marin forsøpling er et globalt problem og EU og Norge bidrar med midler til omstilling i Afrika og Asia. Hamar avsluttet sitt innlegg med å rose fylkeskommunene og Østlandssamarbeidet som arena for samarbeid.

Internasjonalt fagpolitisk utvalg kom med følgende oppfordringer til statssekretæren:

- Regjeringen må ikke kutte mer i fylkeskommunenes regionale utviklingsmidler. Fylkeskommunene er KLDs beste venner for gjennomføring av klima og miljøpolitikken. Forutsigbare økonomiske rammer er viktig.
- Interreg er et sentralt program også for gjennomføring av klima og miljøpolitikken. Det er viktig å holde fast på norsk deltakelse og koble til andre programmer – som LIFE.
- Vi må vise til konkrete eksempler for god bruk av LIFE programmet og få fram det positive mht internasjonalt samarbeid i gjennomføring av tiltak innen klima og miljø.
- Bio-økonomi er et viktig tema for flere fylkeskommuner og bør løftes fram både i forbindelse med grønn omstilling og sirkulær økonomi og i tilknytning til grønn energi
- Innovative offentlige anskaffelser et viktig instrument for grønn omstilling

Utvalgets leder takket statssekretær Hamar for nyttig møte og oppfordret departementet til å bruke fylkeskommunene mer. Vi har kunnskap som er aktuell og nyttig for nasjonale myndigheter, sa Helgesen, og etterlyste bedre interaksjon nedenfra og opp i klima og miljøarbeidet. Statssekretær Hamar lovet å ta med signalene om Interreg og fylkeskommunenes regionale utviklingsmidler tilbake til KMD og statssekretær Hiim.

Agenda

Sak 01/19 Godkjenning av innkalling samt referat fra siste møte 21. september 2018

Det var ingen merknader til innkalling. *Konklusjon: Godkjent*

Det var ingen merknader til referat fra møtet 21.09.18. *Konklusjon: Godkjent*

Sak 02/19 Status for arbeidet med deltakelse i EU-programmer for perioden 2021 – 2027 inkl. Interreg post 2020

Ann Irene Sæternes presenterte argument liste for videre norsk deltakelse i Interreg post 2020. Punktene er sammenstilt fra fylkeskommunenes innspill til KMD i spørreskjema fra desember 2018. Presentasjonene er sendt ut til utvalgets medlemmer etter møtet. En versjon på en A4 side følger vedlagt.

I tillegg vises det til den nye regjeringserklæringen fra Granavolden vedrørende utenrikspolitikk og Europa. Her kan følgende punkter være relevante:

Regjeringen vil:

- Prioritere Norges nærområder i utenrikspolitikken.
- Utvikle og forsterke det nordiske samarbeidet og bedre utnytte potensialet for økt samarbeid der det gir større felles nytte for innbyggere, næringsliv og landene.
- Delta i uformelle og formelle europeiske fora, spesielt der EØS-avtalen gir oss adgang.
- Ivareta norske interesser ved å medvirke tidlig i prosesser og politikktutforming i EU.

Basert på saksframlegget åpnet utvalgets leder Gunn Marit Helgesen for en runde om prioritering av programmer av betydning for fylkeskommunene. Listen består av 5 prioriterte programmer. Det var ingen merknader til utvalg av programmer, men det ble understreket at en ikke ønsket å sette sektor-programmene opp mot Interreg-deltakelse. Interreg står i en særstilling for fylkeskommunene.

Basert på dialogen med statssekretær Hamar innledningsvis i møtet ble det notert positivt at den nye regjeringsplattformen nevner norsk deltakelse i LIFE-programmet. Følgende står nedfelt på side 88 i dokumentet: Regjeringen vil:

- Vurdere norsk deltakelse i EUs program for miljø og klimainnsats «LIFE 2021-2027»

Det vil være behov for å underbygge ønske om deltakelse i LIFE programmet med gode eksempler på tiltak/prosjekt regionalt og lokalt der LIFE kan bety en forskjell. I og med at Norge ikke har deltatt i programmet tidligere vil det være naturlig å se på eksempler fra andre land og overføre disse til våre forhold, samt se på programmets prioriteringer og koble disse til planer og tiltak i fylkeskommunene som kan gjennomføres ved hjelp av LIFE (gi merverdi).

Konklusjon:

Argumentene for fortsatt norsk deltakelse i INTERREG sendes ut så snart som mulig.

Internasjonalt fagpolitisk utvalg støtter valg av de fem foreslåtte programmene for videre lobbyarbeid for norsk deltakelse i perioden 2021 -2027 – INTERREG, Horisont Europa, Erasmus, LIFE og Kreativt Europa. Utvalget legger til grunn at en i lobby arbeidet for programdeltagelsen ikke ønsker å sette sektor programmene opp mot Interreg.

Internasjonal adm. gruppe gis i oppdrag å samle inn gode eksempler på mulig bruk av LIFE programmet. Sekretariatet i Østlandssamarbeidet setter sammen og sender over til KLD.

Sak 03/19 Oppsummering/rapport fra møte i Europapolitisk forum 15. november 2018 — samt forberedelse til neste møte

Gunn Marit Helgesen innledet til saken. Erik Ringnes, Hedmark fikk ordet for å orientere fra møtet 15. november i Oslo. Ann Irene Sæternes gav noen ytterligere merknader fra møtet i overgangen til diskusjon om neste møte i EPF på Hamar i mai.

Det ble understreket at tema «demokrati og valgdeltakelse» er viktig og må pleies og holdes i hevd. Det er krefter som er anti-demokratiske i spill. Vi ser tendenser til økt forakt for eliten, for kunnskap og akademia, mv. Det finnes land i Europa som rygger tilbake inn i en form for diktatur. Dialog med innbyggerne er sentralt. Demokrati-temaet er også relevant i forbindelse med bygging av de nye regionene i Norge. Staten bør utfordres til å løfte fokus på tema –
gjærne gjennom Europapolitisk forum. Koblinger finnes her til beredskap og sikkerhet.

NTNU Gjøvik bør kunne inviteres for å si noe om cyber-sikkerhet. Spillmiljøet på Hamar er interessant å ta fram på EPF-møtet. Dette tema ligger i skjæringspunktet mellom ungdom og digitalisering. Mye spennende som foregår her. Erik Ringnes tilbød seg å bidra til kontakt videre.

Konklusjon: Saken ble tatt til orientering. Internasjonalt fagpolitisk utvalg ser de valgte temaene som viktige og aktuelle. Utvalget understreker at demokrati og valgdeltakelse også er viktig i et samfunnsutviklingsperspektiv når de nye regionene skal bygges. Til tema-delen på EPF møtet i mai foreslår utvalget kontakt mot spillmiljøet på Hamar samt til NTNU Gjøvik og tema cyber sikkerhet.

Sak 04/19 Østlandssamarbeidet 2025

Sekretariatsleder Jon Petter Arntzen presenterte den politiske styringsgruppas innstilling til kontaktutvalget vedrørende Østlandssamarbeidet etter regionreformen. Presentasjonen følger referatet som vedlegg. Selve rapporten kan leses her:

<http://www.ostsam.no/ostlandssamarbeidet-etter-2020/>

Arntzen viste til rapportens kapittel 4.7 der områder som ikke er tatt opp direkte i rapporten er beskrevet – herunder spesielt tema koblet til internasjonalt fagpolitisk utvalg sin portefølje.

Følgende kommentarer/merknader kom fram i møtet:

- Vi trenger mer europeisk samarbeid etter regionreformen – ikke mindre
- Internasjonalt samarbeid er sektorovergripende og et overordnet tema
- Østlandssamarbeidet er en god arena for europapolitisk arbeid og det vil være viktig å ha en arena for de politikerne som jobber internasjonalt også etter regionreformen.
- Europautvalg framfor internasjonalt utvalg?
- Vi må skape en enda sterkere kobling tilbake i de nye fylkeskommunene for det europapolitiske arbeidet - innenrikspolitikk og utenrikspolitikk henger sammen og bør kobles også på regionalt nivå
- Det internasjonale kultursamarbeidet bør fortsette. Dette er ikke noe de nye fylkeskommunene vil klare alene. Østlandsutstillingen sitt samarbeid med Schleswig-Holstein er et flaggskip.
- Politisk deltakelse fra både posisjon og opposisjon er viktig for bredde og involvering
- Samarbeid med Osloregionens Europakontor – dialog og deling av informasjon viktig.

Konklusjon:

Europeisk samarbeid må ivaretas i det nye Østlandssamarbeidet etter 1.1 2020 og en arena for politisk dialog og samarbeid behøves. Internasjonalt fagpolitisk utvalg ber derfor om at kontaktutvalget tar hensyn til følgende innspill i sin behandling av rapporten fra politisk styringsgruppe i møtet 8. mars 2019.

- *Det er også etter 2020 behov for en plattform/møteplass for de politikerne som er engasjert i europapolitisk arbeid i fylkeskommunene. Internasjonalt fagpolitisk utvalg utgjør i dag en viktig og god plattform for det europapolitiske arbeidet i fylkeskommunene, og denne plattformen bør videreføres i en eller annen form.*
- *Politisk deltakelse fra både posisjon og opposisjon i de politiske organene i Østlandssamarbeidet er viktig og nyttig og bør fortsatt legges til grunn.*

Sak 05/19 BSSSC formannskap 2017 - 2019 – status for arbeidet

Ann Irene Sæternes gav en muntlig oppdatering om arbeidet i BSSSC og trakk spesielt fram revisjon av BSSSCs strategi post 2020 og samarbeidet med EUs regionkomite inkl. de fire temaområdene som er lagt til grunn for samarbeidet. Disse er: Ungdomsmedvirkning, FN's bærekraftsmål, EUs regionalpolitikk og makroregionale strategier. Styret skal ha videre samtale med CoRs visepresident Markkula på neste møte 8. februar. Agenda og informasjon for neste styremøte 7 – 8.02.19 vil bli distribuert via e-post.

Konklusjon: Saken ble tatt til orientering.

Sak 06/19 Rapport fra avholdte møter samt oppkommende møter i europeiske organisasjoner og nettverk

AER

Aud Hove, Oppland (medlem i byrået) orienterte fra byråmøte i AER i Nijmegen 22. november. Gode innledere og gode diskusjoner. Hovedfokus i møtet var: «*A Regional Debate: Migration, Diversity and Integration*»

Policypapirer godkjent i møtet:

- AER Manifesto for the European Elections
- AER Position on European Commission's proposal on the Cohesion Policy beyond 2020
- AER position on Social Innovation

Posisjonspapirene kan leses her: <https://aer.eu/governance-structure/the-bureau/>

Vår-møtet i de tematiske kommisjonene finner sted i Ørebro, Sverige 25. – 26. mars 2019

Nordsjøkommisjonen

Andreas Lervik, Østfold (visepresident) orienterte fra styremøtet i Nederland i januar 2019. Han gikk spesielt inn på arbeidet med ny strategiplan for Nordsjøen etter 2020. Arbeidet vil pågå fram til juni 2020 og det legges opp til involvering av stakeholders i ulike faser av strategiarbeidet. Medlemsregionene utfordres til å delta aktivt og spille inn. Det er gjort en kartlegging av regionens oppgaver og fokusområder – som grunnlag for det videre arbeid. Tidsplan for rulleringen av Nordsjøstrategien følger referatet som vedlegg.

Styret ser på hvordan Nordsjøkommisjonen kan bli mer politisk – bidra til politikktutforming i styret og være Nordsjøens talerør inn mot EU og CPMR. Nordsjøkommisjonen ønsker å bli enda mer relevant for regionene. Brexit er viktig og koblingen av UK til ulike EU-programmer etter 2020 vil være viktig for samarbeidet rundt Nordsjøbassenget. Et statement vedrørende Brexit og framtidig Interreg følger referatet som vedlegg.

CPMR

Gunn Marit Helgesen, Telemark (første visepresident) orienterte fra generalforsamlingen i CPMR i oktober 2018. Hun viste til utfordringene i Europa – spesielt knyttet til migrasjon og tillitten mellom befolkningen og EUs institusjoner. Dette er krevende! Allikevel vises det til en innbyggerundersøkelse i EU-landene der 2 av 3 er for EU-medlemskap. Tema på generalforsamlingen var bl.a.:

- EUs framtid
- Maritim politikk
- Tydelige meldinger tilbake til EU kommisjonen om langtidsbudsjettet og regionalpolitikken
- Byrdefordeling på migrasjon mellom EU-landene for å unngå at noen land kollapser under presset.
- Asorenes president gjenvalgt som president i CPMR for to nye år.

Sluttdeklarasjonen fra generalforsamlingen kan leses her:

<https://cpmr.org/wpdm-package/final-declaration-cpmr-general-assembly-madeira-pt-2018/>

Neste byråmøte finner sted 7. mars. Agenda for møtet er ikke klar enda.

Konklusjon: Rapportene tas til orientering.

Scandria Alliance

Jon Petter Arntzen orienterte om Scandria Alliance og at Østlandssamarbeidet er en av stifterne.

Anette Solli, fylkesordfører i Akershus, er oppnevnt som medlem i styret med Siv Henriette Jacobsen, fylkesvaraordfører i Østfold som vara. Presentasjonen følger referatet som vedlegg.

I forbindelse med oppstartsmøte i Brussel 6. mars 2019 skal det utarbeides en handlingsplan der man skal prioritere hvilke temaer Scandria Alliance skal fokusere på de neste årene. Østlandssamarbeidets sekretariat behøver derfor innspill fra alle fylkeskommunene til dette arbeidet og Arntzen bad om bistand fra internasjonalt fagpolitisk utvalg og internasjonal adm. gruppe. Utvalgets leder, Gunn Marit Helgesen, takket for orienteringen.

Konklusjon: Internasjonalt fagpolitisk utvalg ber internasjonal adm. gruppe og sekretariatet i Østlandssamarbeidet om å innhente relevante synspunkter og innspill fra fylkeskommunene til bruk i det videre arbeidet med handlingsplanen for Scandria Alliance.

Sak 07/19 Møteplan 2019

Møteplan for 2019 ble godkjent. Neste møte i utvalget er avtalt til fredag 24. mai 2019 i Oslo. Pga. valget og regionreformen er det ikke satt opp noe møte høsten 2019.

Eventuelt

Ann Irene Sæternes viste til utsendt oversikt over internasjonale møter for 2019 og bad om innspill dersom ytterligere møter bør inn i oversikten. Informasjon kan sendes på e-post. Møteoversikten ligger også på <http://www.ostsam.no/fagomrader/internasjonalt-samarbeid/> og oppdateres jevnlig.